HELSINGIN YLIOPISTO

Palestiina-protestit ja propagandamalli

Miten Saksan ulkopolitiikka rajoittaa Palestiina-protestien uutisointia?

Kandidaatintutkielma
Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta
Politiikan ja viestinnän kandiohjelma
Viestintä

19.12.2024
Helsinki

Tiedekunta: Valtiotieteellinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Politiikan ja viestinnän kandiohjelma

Opintosuunta: Viestintä

Tekijä:

Työn nimi: Palestiina-protestit ja propagandamalli – Miten Saksan ulkopolitiikka rajoittaa Palestiina-protestien uutisointia?

Työn laji: Kandidaatintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Joulukuu 2024

Sivumäärä: 29

Avainsanat: Saksa, Israel, Palestiina, protestit, propagandamalli, kehysanalyysi, sisällönanalyysi

Ohjaaja tai ohjaajat:

Tiivistelmä:

Lokakuussa 2023 alkanut sotatilanne Gazan kaistalla on ollut humanitaarisesti tuhoisa. Protestiliike Palestiinan vapauttamisen puolesta on jatkunut jo pidempään. Saksassa asuessani huomasin, että maan media suhtautui Palestiina-protesteihin kielteisemmin ja asettui voimakkaammin Israelin puolelle suomalaiseen uutisointiin verrattuna. Tarkastelen propagandamallin (Herman ja Chomsky 2002) avulla Saksan kaupallisen median näkökulmien taipumusta alistua valtion ulkopoliittisille intresseille ja tämän vaikutuksia Palestiina-protestien kehystyksiin kaupallisessa uutisoinnissa.

Kirjallisuuskatsauksessa tarkastelen propagandamallin soveltuvuutta valtioiden rajat ylittäviä protesteja käsittelevän journalismin tutkimiseen saksalaisessa mediaympäristössä. Paikannan propagandamallin ulkopolitiikan ja median suhteen tutkimuksen teoriaperinteessä sekä esittelen mallin viisi suodatinta, jotka rajoittavat näennäisesti vapaata ja kaupallista uutisointia yhteiskunnan eliittien eduksi. Herman ja Chomsky ovat alkuperäistyössään todenneet, että Vietnamin sodan vastustajien mielipiteet marginalisoitiin sotaa koskevassa uutisoinnissa. Propagandamallin sopivuutta sotaprotestien tarkasteluun tukevat myös myöhemmät tapausesimerkit. Lähestyn propagandamallin sopivuutta saksalaiseen mediaympäristöön Hallinin ja Mancinin (2004) mediajärjestelmien luokittelun avulla. Saksan mediaympäristö on kehittynyt lähemmäs yhdysvaltalaista liberaalia mediajärjestelmää, johon propagandamalli alun perin pohjautuu. Pohdin lisäksi propagandamallin suodattimia yksitellen ja totean niiden pätevän saksalaiseen mediaympäristöön. Lisäksi propagandamallilla on aiempaa empiiristä tukea saksalaisen median tutkimuksessa. Kirjallisuuskatsauksen lopputulemana osoitan, että propagandamalli on hyödyllinen linssi sotaprotestien tarkasteluun myös saksalaisessa mediaympäristössä.

Tutkielmani empiirisessä osassa tutkin kehysanalyysin ja määrällisen sisällönanalyysin avulla, miten propagandamallin implikaatiot näkyvät Saksan suosittujen joukkoviestinten käyttämissä kehystyksissä ja lähteiden käytössä, kun ne raportoivat 22.5.2024 tapahtuneesta protestista Berliinin Humboldt-yliopistolla, jossa Palestiina-protestoijat valtasivat laitosrakennuksen. Käytän aineistonani Saksan kolmen luetuimman valtakunnallisen sanomalehden verkkolehtien uutisia tapahtumapäivältä ja sen jälkeiseltä viikolta. Kehysanalyysissa jäsennän uutisten suhtautumisen Palestiina-protestoijiin neljään eri kehykseen. Kaikissa uutisissa protestoijiin suhtaudutaan kielteisesti. Vaihtelua tapahtuu siinä, millaisten motiivien oletetaan olevan protestien taustalla. Osassa aineistosta protestoijat nähdään riesana pelkän protestoinnin vuoksi. Sisällönanalyysissä tarkastelen, mitä eri lähteitä uutisoinnissa on käytetty. Propagandamalliin perustuvien oletusteni mukaisesti yhteiskunnan hallitseviin eliitteihin kuuluvat lähteet kuten Humboldt-yliopisto, poliisi ja poliitikot ylikorostuvat uutisoinnissa.

Sisällysluettelo

1 Johdanto 5

1.1 Taustaa 5

1.2 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset 5

1.3 Motivaationi tutkia 6

1.4 Tutkimuksen rakenne 6

2 Kirjallisuuskatsaus 8

2.1 Propagandamalli ulkopolitiikan, median ja julkisen mielipiteen suhteen tutkimuksen välineenä 8

2.1.1 Ulkopolitiikan, median ja julkisen mielipiteen suhteen tutkimuksen lähestymistavat 8

2.1.2 Propagandamalli 10

2.1.3 Muut kriittiset mallit 12

2.1.4 Yhteenvetoa propagandamallista 13

2.2 Propagandamallin sopivuus valtion rajat ylittävien protestien tutkimiseen 14

2.3 Propagandamallin sopivuus Saksan mediaympäristöön 15

2.3.1 Propagandamallin kaksi ensimmäistä suodatinta: Saksan mediajärjestelmän kehitys kohti yhdysvaltalaista mallia 15

2.3.2 Kolmas, neljäs ja viides suodatin 17

2.3.3 Empiirinen tuki saksalaisen median tutkimuksessa 18

2.3.4 Yhteenvetoa propagandamallin sopivuudesta saksalaiseen mediaympäristöön 18

2.4 Kirjallisuuskatsauksen yhteenveto 19

3 Aineisto ja menetelmät 20

3.1 Tavoitteet ja tutkimusetiikka 20

3.2 Sanomalehdet aineistona 20

3.3 Menetelmät 21

3.3.1 Kehysanalyysi 21

3.3.2 Sisällönanalyysi 22

3.3.3 Tiedonkeruu 22

4 Empiirinen analyysi 23

4.1 Kehysanalyysi protestiuutisoinnin näkökulmista 23

4.1.1 Ekstremismin kehys 23

4.1.2 Häiriökehys 24

4.1.3 Israel-vihan kehys 25
4.1.4 Väärinymmärryksen kehys 25
4.1.5 Aineistosta puuttuvat kehykset 26
4.2 Sisällönanalyysi lähteiden käytöstä 26
5 Johtopäätökset 28
5.1 Tutkielman yhteenveto 28
5.2 Rajoitteet 28
5.3 Jatkotutkimus 29
Lähteet 30

1 Johdanto

1.1 Taustaa

Lokakuussa 2023 alkanut sotatilanne Gazan kaistalla on ollut humanitaarisesti tuhoisa. Jo valmiiksi jännitteinen tilanne Gazan palestiinalaisten sekä aluetta ympäröivän Israelin välillä eskaloitui nykyiseen vaiheeseensa, kun 7.10.2023 Hamas hyökkäsi Israeliin, ja Israel vastasi hyökkäykseen pommittamalla Gazan kaistaa ja miehittämällä sen. Tilanteesta on tullut monen valtion kompleksinen konflikti, kun lähialueen maat ovat liittyneet siihen.

Protestiliike Palestiinan vapauttamisen puolesta on jatkunut jo pidempään, mutta se on lokakuun iskujen myötä tullut mediassa entistä näkyvämmäksi ja laajentunut etenkin sosiaalisen median kautta. Aiheesta kiinnostuneet aktivistit ovat vaatineet valtioita ja eri instituutioita kuten yliopistoja ja yrityksiä irtaantumaan yhteistyöstä ja kaupankäynnistä Israelin kanssa. On myös esitetty vaatimuksia vapauttaa Palestiina kokonaan Israelilta.

Palestiina-protestit ovat valtioiden rajat ylittävä protestiliike (engl. *transnational protest*). Samantapaiset protestit nostavat kuitenkin esiin, miten eri tavoin protestien yhteiseen viestiin suhtaudutaan eri maissa. Asuessani Saksassa huhtikuusta heinäkuuhun 2024 huomasin, että maan media tyypillisesti suhtautui Suomen mediaa kielteisemmin Palestiina-protesteihin ja asettui vahvasti Israelin puolelle konfliktissa. Saksan median näkökulmat olivat silmiinpistävän puolueellisia suomalaiseen uutisointiin tottuneen näkökulmasta.

Median ja ulkopolitiikan vuorovaikutussuhdetta tutkittaessa on havaittu, että vapaa kaupallinen media ja julkinen mielipide alistuvat laajalti valtion intresseille (Robinson 2017, 6). Tutkielmassani tarkastelen, miten tämän tutkimusalan kriittisiin lähestymistapoihin kuuluva propagandamalli (Herman ja Chomsky 2002) voi toimia linssinä Saksan kaupallisen uutisoinnin ja etenkin Palestiina-protestien uutisoinnin vinoumien tarkasteluun.

1.2 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Kiteytetysti tutkimusongelmani on siis: ”Miten Saksan ulkopolitiikka Israelin suhteen rajoittaa Gazan sotaan liittyvien protestien uutisointia kaupallisessa mediassa?”.

Lähestyn aihetta seuraavien tutkimuskysymyksien kautta:

1. Miten propagandamalli (Herman ja Chomsky 2002) on sovellettavissa valtioiden rajat ylittäviä protesteja käsittelevään journalismiin ja saksalaiseen mediaympäristöön?

2. Miten propagandamallin implikaatiot näkyvät Saksan suosittujen joukkoviestinten käyttämissä kehystyksissä ja lähteiden käytössä, kun ne raportoivat Berliinin Humboldt-yliopistolla tapahtuneesta Palestiina-protestista?

Tarkoituksenani on selvittää, millä tavalla valtioiden ulkopoliittiset intressit vaikuttavat Palestiinan puolella olevien protestien kehystyksiin uutisoinnissa. Olen valinnut Saksan tutkimuskohteekseni siksi, että se on Yhdysvaltojen jälkeen Israelin tärkein strateginen kumppani (Israelin Berliinin-suurlähetystö 2024). Holokaustin aiheuttama trauma on edellyttänyt Saksalta erityisen huolellista suhdetta Israeliin.

1.3 Motivaationi tutkia

Median tutkimuksessa on huomattu, että media on taipuvainen tukemaan valtion sotilaallisia pyrkimyksiä, ja se marginalisoi uutisoinnissaan sodanvastaisia liikkeitä (Murray 2011, 61). Gazan konfliktiin liittyvien protestien vaikutus ihmisiin tapahtuu mediavälitteisesti. Lähestyn konfliktiin liittyvää viestintää journalismin kautta, sillä se on edelleen tärkein reitti, jonka kautta yleisön massa saa tietoa protesteista. En siis tutki sosiaalista mediaa.

Haluan tutkimuksessani luoda tilannekuvaa siitä, mikä asettaa rajat median valitsemille näkökulmille Palestiina-protestien osalta. Sosiaaliseen mediaan on tullut konfliktin eskaloitumisen myötä paljon sisältöä, joka pyrkii neuvomaan ihmisiä toimimaan mediakentällä autonomisesti ja aktiivisesti huomioimaan eri uutislähteiden mahdollisen vinoutuneisuuden. Oletan, että valtioiden ulkopolitiikka voi muovata protestien raportoinnin näkökulmia erilaisiksi kuin mitä monet konfliktista kiinnostuneet joukkoviestimiltä odottavat.

1.4 Tutkimuksen rakenne

Selvitän kirjallisuuskatsauksessani, onko saksalaisella Palestiina-protestien uutisoinnilla edellytykset olla propagandamallin mukaisesti alisteista Saksan ulkopolitiikan asettamille reunaehdoille. Aloitan esittelemällä propagandamallin (Herman ja Chomsky 2002), joka toimii tutkielmassani median vinoumien analyysin kehyksenä. Seuraavaksi selvitän, millä

tavalla propagandamallia on hyödynnetty protestiuutisoinnin kehystysten analyysin linssinä. Lopuksi selvitän, miten hyvin propagandamalli pätee saksalaiseen mediakenttään. Näiden havaintojen perusteella voin todeta, onko propagandamalli pätevä linssi sen tarkastelemiselle, miten alisteista Palestiina-protestien uutisointi on Saksan ulkopolitiikan asettamille reunaehdoille.

Tämän jälkeen tarkastelen propagandamallin suodattimien näkymistä protestiuutisoinnissa empiirisesti. Olen valinnut tapausesimerkiksi 22.5.2024 alkaneen valtauksen Berliinin Humboldt-yliopiston yhteiskuntatieteiden laitoksella. *Student Coalition Berlin* -opiskelijakollektiivi vaati valtauksessaan, että korkeakoulut tukisivat tulitaukoa Israelissa sekä painostaisivat Saksan hallitusta kieltämään aseiden viennin Israeliin ja lopettamaan sotilaallisen, taloudellisen ja diplomaattisen tuen Israelille (Dpa 2024). Laitosrakennuksen valtaus herätti poikkeuksellisen paljon mediahuomiota.

Peilaan Palestiina-protestien kehystyksien kirjoa propagandamalliin kehysanalyysin avulla. Lisäksi perehdyn sisällönanalyysin avulla propagandamallin kolmanteen suodattimeen, joka koskee vinoumia lähteiden käytössä. Kielitaitoni sekä kokemukseni protestitilanteen silminnäkijänä ja kyseisen yliopiston silloisena vaihto-opiskelijana muodostavat hyvät edellytykset aiheen tutkimiseen.

2 Kirjallisuuskatsaus

2.1 Propagandamalli ulkopolitiikan, median ja julkisen mielipiteen suhteen tutkimuksen välineenä

2.1.1 Ulkopolitiikan, median ja julkisen mielipiteen suhteen tutkimuksen lähestymistavat

Tutkimuskirjallisuudessa on pyritty tutkimaan valtavirtaisen uutismedian ja ulkopolitiikan suhdetta, samalla kun on tutkittu julkisen mielipiteen ja ulkopolitiikan suhdetta (Robinson 2017, 2). Tyypillisesti tutkimus on painottunut läntisiin liberaaleihin demokratioihin ja erityisesti Yhdysvaltoihin, ja tutkimuksessa media on määritelty valtavirtaisen uutismedian eli televisiouutisoinnin ja sanomalehtien kautta (emt., 3). Vaikka esimerkiksi sosiaalinen media on moninaistanut ihmisten tapoja saada tietoa maailmanpoliittisista ilmiöistä, valtavirtainen uutismedia on edelleen tärkein uutisten välittäjä (emt.).

Kansainvälisten suhteiden tutkimus on tyypillisesti jättänyt median vähemmälle huomiolle (emt., 4). Kuitenkin ulkopolitiikan ja median suhteen tutkimuksen lähestymistavat ovat kiinni ulkopolitiikan tutkimuksen perinteisissä lähestymistavoissa – Robinson jakaa tutkimuksen realistisiin, liberaaleihin, kriittisiin sekä konstruktivistisiin ja poststrukturalistisiin lähestymistapoihin.

Realistisissa lähestymistavoissa katsotaan, että valtiot käyttäytyvät samalla lailla riippumatta siitä, ovatko ne demokraattisia, autoritaarisia vai totalitaarisia, sekä riippumatta siitä, onko niissä vapaa media (emt.). Ulkopoliittisten eliittien nähdään rakentavan agendaa, jota media ja yleisö seuraavat. Realismiin kuuluu implisiittisesti myös normatiivinen oletus, että median tulisi tukea valtiota sen ulkopoliittisten intressien tavoittelussa (emt., 5). Suurella yleisöllä ei ole riittävästi tietoa ulkopolitiikasta sen ymmärtämiseksi, joten eliittien nähdään olevan paremmassa asemassa määrittelemään sitä (emt.).

Liberaaleissa lähestymistavoissa katsotaan, että medialla ja yleisellä mielipiteellä on paljon suurempi merkitys: media ja julkinen mielipide nähdään esimerkiksi kansainvälisten organisaatioiden (IGO) ja ei-valtiollisten organisaatioiden (NGO) rinnalla yhtenä instituutiona, joka voi vaikuttaa valtioiden käyttäytymiseen (emt.). Liberalismi tarjoaa pluralistisemman näkemyksen median ja ulkopolitiikan yhteydestä, jossa vaikuttamista tapahtuu valtion ja median välillä molempiin suuntiin (emt., 6).

Realistista ja liberalistista käsitystä valtion ja median suhteesta yhdistää normatiivisuus: näistä ensimmäisessä median tehtävänä nähdään valtion tukeminen intressiensä toteuttamisessa (emt., 4), kun taas liberalismissa median tehtävänä nähdään vaikuttaminen ulkopolitiikan muodostamiseen (emt., 6).

Kriittisissä lähestymistavoissa eli marxilaisuudessa ja kriittisessä teoriassa kyseenalaistetaan nykyiset poliittiset ja taloudelliset järjestykset niiden alkuperän selittämisen ja ymmärtämisen kautta (Robinson 2017, 6). Media toteuttaa tällöin propagandan tehtävää eli ylläpitää kansalaisten uskoa valtion politiikkaan. Herman ja Chomsky (2002) valaisevat tätä sillä, että media on edistänyt Yhdysvaltojen ulkopolitiikkaa rakentamalla länsimaisista demokratioista hyväntahtoista, rauhaa tahtovaa ja korkeisiin moraalisiin standardeihin pyrkivää kuvaa: esimerkiksi kylmässä sodassa media korosti kommunistisen valtioiden ihmisoikeusloukkauksia ja samalla vähätteli Yhdysvaltojen liittolaisten vastaavia rikkomuksia (Robinson 2017, 6).

Kriittisten lähestymistapojen kuvaus yleisen mielipiteen, median ja ulkopolitiikan yhteydestä muistuttaa realismin kuvausta, sillä molemmissa median ja julkisen mielipiteen nähdään olevan alisteinen valtiolle, jonka toimintaa määrittävät hallitsevat eliitit (emt., 6). Robinson lukee molemmat lähestymistavat ulkopolitiikan ja median suhteen tutkimuksen *eliittivetoisiin malleihin*. Eliittivetoiset mallit kuten kriittiset lähestymistavat ovat Robinsonin mukaan nauttineet suurempaa empiiristä tukea kuin liberaalit lähestymistavat (emt., 22).

Realistit katsovat, että median alisteinen suhde valtioon antaa eliiteille vapauden toimia kansallisen edun mukaisesti (emt., 6). Kriittisissä lähestymistavoissa puolestaan katsotaan, että valtio on poliittisten ja taloudellisten rakenteiden ilmentymä, joka mahdollistaa sosioekonomisten eliittien hallitsevan aseman (emt., 6–7). Joukkoviestimet ylläpitävät tätä valtasuhdetta heijastamalla ja edistämällä hallitsevien eliittien etua (emt.). Media välittää eliittien näkemykset laajemmalle yleisölle, jolloin yleisön demokraattinen suostumus valtion politiikalle on manipuloitua tai ”tuotettua” (emt.).

Suostumuksen tuotannon käsitteen (engl. *manufacture of consent*) on keksinyt 1900-luvun alussa amerikkalainen journalisti Walter Lippman, joka katsoi sen olevan demokratiassa välttämätön tapa saada yhteiskunnan enemmistö yleistä hyvää edistävän politiikan taakse (Klaehn 2002, 163–164). Noam Chomskyn mukaan mielipideohjaus on demokratioissa tehokasta, koska niissä vallitsee yleinen käsitys, että yhteiskunta on avoin

ja vapaa (emt.). Toisin sanoen kansalaiset ovat sinisilmäisempiä vinoutuneelle tiedotukselle tai propagandalle.

Myös konstruktivistiset ja poststrukturalistiset lähestymistavat ovat tutkineet ulkopolitiikan ja median suhdetta. Niissä korostetaan kielen ja visuaalisen viestinnän merkitystä (Robinson 2017, 7). Lähestymistapojen ymmärrys median ja ulkopolitiikan suhteesta menee toisinaan kriittisten lähestymistapojen ja toisinaan liberalististen lähestymistapojen kanssa päällekkäin.

Valitsen tutkimukseni linssiksi kriittiset lähestymistavat, sillä eliittivetoisina lähestymistapoina niillä on empiiristä tukea, ja niihin kuuluva propagandamalli (Herman ja Chomsky 2002) on toimiva kehys Saksan Palestiina-protestien uutisoinnin analysointiin. Kerron seuraavaksi propagandamallista ja sen käyttökelpoisuudesta tutkittavan aihepiirin kannalta.

2.1.2 Propagandamalli

Propagandamalli kuuluu marxilaisiin ja kriittisiin teoriaperinteisiin. Se lähestyy ulkopolitiikan ja median suhdetta poliittisen talouden näkökulmasta. Teoksessaan *Manufacturing Consent* (2002) Herman ja Chomsky näkevät ulkopuolelta katsottuna vapaan ja riippumattoman median välineenä, jolla valtio pystyy ohjailemaan julkista mielipidettä. Media palvelee hallitsevien eliittien päämääriä luomalla vinoumia, valikoimalla uutisoitavat asiat, marginalisoimalla toisinajattelua ja antamalla valtion ja hallitsevien yksityisten eturyhmien viedä tavoitteensa median kautta yleisölle (Klaehn 2002, 158). Propagandamallissa median näkökulmien nähdään perustuvan hallitsevien eliittien konsensukseen. Tilanteet, joissa eliittien kesken vallitsee erimielisyyttä, näkyvät mediassa puolestaan kriittisenä asennoitumisena valtaapitäviä kohtaan (Herman ja Chomsky 2002, 171). Median toiminnan vaikutus julkiseen mielipiteeseen on taustaoletus, jota mallissa ei perustella. Kuitenkin oletukselle median kyvystä asettaa yhteiskunnallisen keskustelun ”päiväjärjestys” ja vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen on runsaasti empiiristä tukea (Klaehn 2002, 153).

Mallissa mediayhtiöiden liikkumatilaan uutisten tuotannossa vaikuttaa viisi suodatinta. Broudy ja Tanji (2018, 94) käyttävät polttomoottoria vertauskuvana suodattimiin perustuvan mallin selittämiseen. Polttomoottorin ilmansuodatin seuloo pois moottorin toiminnalle haitallista pölyä, joka pahimmassa tapauksessa voi tukahduttaa moottorin

kokonaan. Kaupallinen media ja ideologiset instituutiot, jotka johtavat uutistiedon keruuta, analyysia ja jakamista, seulovat pois julkiseen keskusteluun kuuluvia yhteiskuntajärjestyksen jatkumiselle haitallisia ajatuksia, näkökulmia ja ääniä.

Ensimmäinen suodatin on dominoivien massamediayhtiöiden koko, niiden omistuksen keskittyneisyys, niiden omistajien varallisuus sekä niiden pyrkimys voiton tavoitteluun (Herman ja Chomsky 2002, 3–14). Yhtiöitä hallitsevat joko varakkaat ihmiset tai johtajat, joiden toimintaa rajoittavat yhtiöiden omistajat ja muut markkinavoimat. Mediayhtiöt ovat riippuvaisia ulkoisista investoinneista ja ulkoisesta rahoituksesta. Lisäksi radiossa ja televisiossa toimivat mediayhtiöt ovat riippuvaisia valtiosta, joka jakaa lupia niiden toiminnalle.

Teknologinen kehitys ja internet ovat mahdollistaneet median keskittymisen entisestään, sillä aiemmin vain kansallisella tasolla median välittämät uutiset ovat nyt kulutettavissa maailmanlaajuisesti, minkä myötä syntyneet kansainväliset uutisten jakelun järjestelmät vähentävät mediatoimijoiden määrää (Broudy ja Tanji 2018, 99). Lisäksi internetin mahdollistama mediatuotannon reaaliaikaisuus vahvistaa median vallitsevaa yhteiskuntajärjestystä ylläpitävää roolia (emt.).

Toinen suodatin on mainonta medioiden pääasiallisena tulonlähteenä (Herman ja Chomsky 2002, 14–18). Mainonta on tehnyt sanomalehdistä niin paljon edullisempia, että lehdet, jotka rahoittavat itsensä pelkällä myynnillään, ovat jääneet marginaaliin. Mainonta kannustaa lehtiä etsimään maksukykyisiä yleisöjä. Työväelle suunnatut ja poliittisesti radikaalit lehdet ovat jääneet heikolle, koska niiden lukijat eivät ole yhtä kulutusvoimaisia, eivätkä mainostajat siten halua rahoittaa niitä. Lisäksi mainostajat eivät halua rahoittaa niiden oman edun kanssa ristiriitaisia poliittisia intressejä. Tämän seurauksena median ideologinen kirjo on enimmäkseen kaventunut mainostajien intressien mukaiseksi.

Kolmas suodatin on median riippuvuus valtion, liikemaailman ja näiden rahoittamien asiantuntijoiden tarjoamasta tiedosta (Herman ja Chomsky 2002, 18–25). Massamedialla ja vaikutusvaltaisilla tiedonlähteillä on symbioottinen riippuvuus. Valtio, yritykset ja elinkeinoelämän etujärjestöt tarjoavat säännöllisen virran uutiskynnyksen ylittävää tietoa. Näiden lähteiden yhteiskunnallinen merkittävyys on myös uskottavuuden kannalta keskeistä: niiden tarjoamaa tietoa ei nähdä pelkkinä väitteinä vaan faktatietona. Lähteet *subventoivat* (engl. *subsidise*) mediaa ja järjestävät median työn mahdollisimman helpoksi esimerkiksi tiedotustilaisuuksien ja selkeäkielisten lehdistötiedotteiden avulla. Pidemmällä

aikavälillä median ja tärkeiden lähteiden suhdetta ylläpitävät myös ihmissuhteet, uhkaukset ja palkkiot. Media välttelee päästämästä kriittisiä lähteitä ääneen, koska ne loukkaavat eliittilähteiden etua.

Neljäs suodatin on median saama arvostelu tai ryöpytys (engl. *flak*) (Herman ja Chomsky 2002, 26–28). Sen avulla dominoivilla yhteiskunnallisilla instituutioilla on valta painostaa mediaa toteuttamaan propagandan roolia (Klaehn 2002, 158). Flakin keinovalikoimaan kuuluvat esimerkiksi valitukset ja kanteet sekä uudet lakialoitteet ja oikeudelliset seuraamukset (Herman ja Chomsky 2002, 26). Näihin vastaaminen kuluttaa mediayhtiöiden resursseja (emt.). Paremmassa yhteiskunnallisessa tai taloudellisessa asemassa olevilla tahoilla on erityisen hyvät edellytykset arvostella mediaa näillä keinoilla, jolloin eliittien vaikutusvalta korostuu (emt., 26–28).

Viides suodatin alkuperäisessä propagandamallissa on kommunisminvastaisuus (Herman ja Chomsky 2002, 29–31). Juuri kommunisminvastaisuuden valinta heijastaa teorian julkaisuajankohdan (1988) kylmän sodan aikaista maailmankuvaa. Kommunisminvastaisuus on nähty eräänlaisena ”mallina”, jonka kautta journalistien tulisi ymmärtää maailman ilmiöitä, ja se on tarjonnut Yhdysvaltojen valtiolle retorisen työkalun sen ulkopolitiikkaa kyseenalaistavien kritisoimiseen (Robinson 2017, 17). Kommunisminvastaisuus on ollut siis helppo keino ampua alas Yhdysvaltojen ulkopolitiikan kritisointia, vaikka kritiikki ei olisi myötäillyt kommunismia millään tavalla. Robinson kuitenkin toteaa, että tämä viimeinen suodatin on korvattavissa muilla ideologisilla välttämättömyyksillä kuten terrorisminvastaisella sodalla, nationalismilla tai sääntöpohjaisella liberaalilla kansainvälisellä järjestyksellä (engl. *liberal international order, LIO*). Myös Edward Herman on todennut, että mallin viidettä suodatinta olisi alun perin pitänyt kutsua ”dominoivaksi ideologiaksi” (Klaehn 2002, 161).

2.1.3 Muut kriittiset mallit

Propagandamallin ohella perinteisiin kriittisiin valtion mediasuhteiden teorioihin kuuluu esimerkiksi *indexing hypothesis* -malli, jonka lopputulema on samansuuntainen: hallitukset pystyvät määrittämään omat julkisuutensa, ja demokratia voi olla mitä tahansa, mitä valtio loppujen lopuksi tekee (Robinson 2017, 17–18).

Myöhemmät, neopluralistiset kriittisen tutkimuksen mallit hahmottavat median ja valtion ulkopolitiikan suhteen valoisammin, sillä ne tuovat paremmin esiin odottamattomia ja

kontrolloimattomia tilanteita, joissa eliitin erimielisyydet avaavat eliitteihin kuulumattomille tien vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen (emt., 19). Robinson korostaa, että on kuitenkin epävarmuutta siitä, kuinka merkittävästi ja pitkäaikaisesti valta voi todellisuudessa siirtyä eliiteiltä medialle ja yleisölle.

On tärkeää huomioida, ettei alkuperäisessäkään propagandamallissa ole kyse siitä, että mediaa rajoittavat rakenteelliset tekijät pätisivät poikkeuksettomasti. Herman ja Chomsky (2002, xii) toteavat, että mediaorganisaatioilla ja niissä työskentelevillä journalisteilla on rajattua autonomiaa ja vaikutusvaltaa median työhön. Valtiokaan ei aina onnistu toimeenpanemaan politiikkaansa tarkoittamallaan tavalla, ja myös valtion mediaa koskeva politiikka voi antaa medialle mahdollisuuden kyseenalaistaa jokin hyväksytty näkökulma.

2.1.4 Yhteenvetoa propagandamallista

Propagandamallissa ei väitetä, että viiden suodattimen aiheuttamista uutisoinnin reunaehdoista poikkeaminen olisi täysin mahdotonta. Mallin rajoite ja yleinen kritiikki on se, että suodattimien toiminta on määritelty hyvin ehdottomasti. Herman ja Chomsky (2002) ovat kuitenkin ottaneet huomioon tilanteet, joissa mediaa rajoittavat tekijät eivät päde täydellisesti. Lisäksi malli ei itsessään selitä median vaikutusta yleiseen mielipiteeseen, vaan se on mallissa taustaoletus. Olen kuitenkin edellä todennut, että median kyvylle asettaa yhteiskunnallisen keskustelun päiväjärjestys ja vaikuttaa julkiseen mielipiteeseen on runsaasti empiiristä tukea.

Kriittiset ja eliittivetoiset ulkopolitiikan ja median suhteen lähestymistavat, joihin propagandamalli kuuluu, ovat osoittautuneet vakuuttaviksi tutkimuksen linsseiksi. Mallin viisi suodatinta muodostavat lähtökohdan myös empiiriselle analyysille.

Kiteytetysti propagandamalli olettaa, että mallin viisi suodatinta suosivat nykyistä yhteiskuntajärjestystä ylläpitäviä ääniä näennäisesti vapaan median uutisoinnissa, myös demokraattisessa valtiossa. Tutkielmassani lähestyn Palestiina-protestien uutisointia tämän ilmentymänä. Saksassa Palestiina-protestoijat haluavat voimakkaasti muuttaa vallitsevaa Israeliin kohdistuvaa ulkopolitiikkaa. Tarkastelen seuraavaksi, voiko propagandamallin mukainen uutisten seuloutuminen tapahtua sotaa suoraan käsittelevän uutisoinnin lisäksi sotaa vastustavien protestien uutisoinnissa.

2.2 Propagandamallin sopivuus valtion rajat ylittävien protestien tutkimiseen

Herman ja Chomsky (2002, 172) toteavat, että vaikka Vietnamin sotaa vastaan protestoiviin kiinnitettiin paljon huomiota sodan aikaisessa uutisoinnissa, heidän mielipiteensä jäivät syrjään, ja sen sijaan heidät maalattiin yhteiskunnan järjestystä häiritseviksi tekijöiksi. Seuraavaksi valotan propagandamallin sopivuutta protestitilanteisiin myöhempien esimerkkien avulla. Median maailmanlaajuinen verkostoituminen on mahdollistanut sen, että tietyillä alueilla tai kansallisissa konteksteissa tapahtuvat protestit muuttuvat valtioiden rajat ylittäviksi (Cottle 2011, 17). Viestintäympäristön muutos digitalisaation ja globalisaation myötä tekee ilmiöstä erityisen ajankohtaisen ja tutkimisen arvoisen.

Yleisesti media on sotien aikana raportoinut asevoimien edun mukaisesti, ja sodanvastaisten liikkeiden näkökulma on marginalisoitu uutisoinnissa (emt., 61). Murrayn ym. mukaan sodan vastustajat, jopa ”eliitteihin” kuuluvat lähteet, saivat sen sijaan paljon vähemmän painoarvoa mediassa Vietnamin sodan aikana. Tämä vastaa ulkopolitiikan ja median suhteen tutkimuksen kriittisten ja marxilaisten lähestymistapojen oletusta siitä, että uutisoinnin näkökulmat ovat alisteisia valtion ulkopolitiikalle.

Murray ym. (2011, 61–62) tuovat esiin yleisiä ”delegitimoinnin vihjeitä”, joiden avulla median käyttämät kehystykset tyypillisesti vähättelevät ryhmiä, joiden mielipide on ristiriidassa uutisten narratiivin kanssa. Delegitimoinnin vihjeitä ovat esimerkiksi huomion kiinnittäminen ”radikalismiin” tai ”ekstremismiin”, poikkeavaan ulkomuotoon tai käytökseen, väkivaltaisuuteen tai häiriköintiin. Mieltään osoittavia ryhmiä vähätellään keskittymällä heidät valtavirrasta erottaviin piirteisiin.

Laajasti tutkittu esimerkki sotaprotestitilanteesta, jossa eliittien intressien on nähty rajoittavan sanomalehtiuutisointia, on Britannian liittyminen Irakin sotaan vuonna 2003. Hyökkäystä perusteltiin sillä, että Irak ei noudattanut Yhdistyneiden kansakuntien päätöslauselmia joukkotuhoaseiden hävittämisestä (Murray ym. 2011, 58). Lisäksi Yhdysvallat perusteli hyökkäystä Irakin kytköksillä terrorismiin, ja Britannia perusteli hyökkäystä humanitaarisesti Irakin heikolla ihmisoikeustilanteella (emt.). Sotaan liittyminen oli Britanniassa erittäin epäsuosittua, ja yleisön enemmistö kallistui sodan puolelle vasta, kun liittymisestä oli lopullisesti päätetty ja brittiläiset sotilaat olivat jo kohta siirtymässä irakilaiselle taistelukentälle (emt., 60).

Seitsemän brittiläisen valtakunnallisen sanomalehden tarkastelussa osoitettiin, että ennen sodan alkamista media suhtautui Irakin sotaan liittymistä vastustaviin protesteihin myönteisesti, mutta ajan myötä soraääniä alettiin yhä enemmän ruotia uutisoinnissa (emt., 70). Hallitseviin eliitteihin kuuluvat sotaan liittymisen kriitikot saivat medialta positiivisempaa huomiota kuin niihin kuulumattomat protestoijat (emt., 71). Sotaprotesteissa kiinnitettiin enemmän huomiota protesteihin ”näytöksinä” niiden tarkoitusperien sijaan ilmentäen *protestiparadigmaa* (emt.). Protestiparadigmalla tarkoitetaan eräänlaista journalistista kaavaa, jolla protesteista kertovat uutiset kirjoitetaan palvelemaan vallitsevaa yhteiskunnallista tilannetta erilaisin delegitimoinnin, marginalisoinnin ja demonisoinnin keinoin (McLeod ja Detenber 1999, 5–6).

Tilanteiden syvempien viestien sivuuttaminen näkyi myös, kun Persianlahden sodassa yhdysvaltalaiset televisiouutiset muovasivat julkista mielipidettä sotaan kohdistuvan *episodisen uutisoinnin* avulla, jossa käytännön asioita kuten sodan etenemistä ja sotatekniikan uutisointia esillä pitämällä huomio pidettiin poissa sodan oikeutuksen pohtimisesta (Iyengar ja Simon 1993, 381). Iyengar ja Simon osoittavat, että tämä on kasvattanut televisiouutisoinnin katsojien tukea sotatoimille vaihtoehtoisten diplomaattisten ratkaisujen sijaan. Taipumus episodiseen uutisointiin pätee myös protestiuutisointiin. Tällöin protesteista uutisoidaan yksittäisinä tapahtumina keskittymättä niiden taustalla oleviin syihin tai viesteihin (Hallin 1986; Iyengar 1991; Luther ja Miller 2005; Smith ym. 2001, viitattu lähteessä Murray ym. 2011, 62).

Edellä mainituissa protestiaalloissa siis suoran sotauutisoinnin lisäksi protestiuutisoinnin luonnetta on tarkasteltu propagandamallin avulla. Propagandamallin sopivuutta minkä tahansa aiheen tutkimiseen Saksassa on kuitenkin tarkasteltava, sillä se alkuperäisessä muodossaan pohjautuu yhdysvaltalaiseen mediakenttään. Toisaalta Irak-protestien uutisointi osoittaa, ettei sen hyöty ainakaan rajoitu pelkästään Yhdysvaltoihin. Tarkastelen seuraavaksi saksalaisen mediaympäristön piirteitä propagandamallin kannalta.

2.3 Propagandamallin sopivuus Saksan mediaympäristöön

2.3.1 Propagandamallin kaksi ensimmäistä suodatinta: Saksan mediajärjestelmän kehitys kohti yhdysvaltalaista mallia

Edward S. Herman on kommentoinut propagandamallin pätevyyttä Yhdysvaltojen ulkopuolella haastattelussa:

> ”Propagandamallin pitäisi olla hyödyllinen siellä, missä perusteelliset rakenteelliset olosuhteet sopivat malliin, samoin kuin ne sopivat siihen Yhdysvalloissa. Eli siellä, missä on pääosin yksityisomistukseen perustuva talous, vahvasti mainonnasta riippuvainen ja pääosin kaupallinen media sekä merkittävää epätasa-arvoa. Globaalit kehityskulut ovat tyypillisesti vahvistaneet vaadittuja olosuhteita, ja malli on osoittautunut päteväksi varsin hyvin Britanniassa, Saksassa ja muissa maissa.”
>
> (Klaehn ym. 2018, 22–23)

Propagandamallin viisi suodatinta ovat kytköksissä ympäröivään mediaympäristöön. Näen erityisesti kahdessa ensimmäisessä suodattimessa potentiaalisia eroja yhdysvaltalaisen ja saksalaisen mediakentän välillä. Dominoivien massamediayhtiöiden koko ja keskittyneisyys sekä niiden rahoituksen ja omistuksen keskittyneisyys ovat voineet kehittyä eri tahdissa. Mainonnan rooli median tulonlähteenä voi vaikuttaa eri tavoin.

Lähestyn mediaympäristöjen välisiä eroja Hallinin ja Mancinin (2004) mediajärjestelmien luokittelun kautta. Saksa lukeutuu pohjois- ja keskieurooppalaiseen malliin eli demokraattis-korporatistiseen malliin (emt., 143). Hallin ja Mancini tuovat esiin mallin erityispiirteitä suhteessa liberaaliin eli pohjoisatlanttilaiseen malliin, johon he ovat luokitelleet yhdysvaltalaisen mediakentän.

Demokraattis-korporatistisille mediajärjestelmille on tyypillistä poliittinen parallelismi eli se, että media heijastelee maassa esiintyvää puoluepoliittista jakoa (emt., 144–145). Saksalaiset sanomalehdet ovat perinteisesti poliittisesti sitoutuneita. Esimerkiksi Süddeutsche Zeitung tunnetaan liberaalina ja keskusta-vasemmistoon kallistuvana, kun taas Bildillä on konservatiivinen maine.

Yhdessä liberaalien mediajärjestelmien kanssa demokraattis-korporatistisia mediajärjestelmiä leimaa professionaalisuus, eli vahva journalistinen etiikka, pyrkimys yleiseen hyvään ja korkea autonomia muista yhteiskunnallisista voimista, sekä vahvojen kaupallisten mediamarkkinoiden kehitys (emt., 145). Demokraattis-korporatististen järjestelmien piirre on myös se, että niissä on toisaalta vahva lehdistönvapauden perinne mutta toisaalta vahva valtion sääntely sekä epävirallinen lehdistöneuvostojen medioille asettama kontrolli (emt., 163).

Kymmenen vuotta myöhemmin Hallinin ja Mancinin (2004) tutkimia mediajärjestelmien luokitteluja tarkasteltiin uudelleen. Länsimaiset mediajärjestelmät ovat lähentyneet toisiaan ja kehittyneet ennen kaikkea liberaalin mediajärjestelmän suuntaan (Hallin ja Mancini 2017). Media on kaupallistunut, liberaalille mallille tyypillisten professionaalisten

käytäntöjen merkitys on vahvistunut ja mediassa tapahtuva poliittinen viestintä on muuttunut henkilökohtaisemmaksi ja markkinointivetoisemmaksi (emt.). Kasvavasti keskittyneen median ja suuremman mainosrahoitteisuuden vuoksi mediajärjestelmien luokittelussa huomioiduissa maissa, myös Saksassa, media on muuttunut luonteeltaan lähemmäksi ympäristöä, johon propagandamalli on alun perin luotu.

2.3.2 Kolmas, neljäs ja viides suodatin

Muissa propagandamallin suodattimissa on enemmän kyse liberaalin demokratian, markkinatalouden ja lehdistönvapauden lainalaisuuksista, ja siten niiden siirtäminen saksalaiseen mediaympäristöön on luontevampaa. Kuten Yhdysvalloissa, myös Saksassa median toiminta edellyttää symbioottista suhdetta primäärilähteidensä kanssa. Valtio ja elinkeinoelämä tarjoavat relevanttia ja säännöllistä uutiskynnyksen ylittävää tietoa. Kolmas suodatin siis pätee Saksaan.

Mahdollisuus joutua harjoittamaan itsesensuuria valituksien ja kanteiden pelossa koskee myös saksalaisia mediayhtiöitä. Gazan tilanteen tapaukseen liittyy lainsäädännöllisiä kysymyksiä, jotka vahvistavat propagandamallin neljättä suodatinta. Saksassa on säädetty laissa holokaustin kiistämisen kielto ja kansallissosialistisen propagandan levittämisen kielto (emt., 179). Palestiinaa koskevassa uutisoinnissa media saattaa pelätä tästä syytetyksi joutumista, joten se saattaa vältellä uutisointia, joka voitaisiin väärin ymmärrettynä tulkita Israelin suvereenin aseman kyseenalaistamiseksi. Elokuussa 2024 tuomittiin saksalainen mielenosoittaja sakkoihin kansainvälisissä Palestiina-protesteissa yleisesti käytetystä ”from the river to the sea” -huudosta, sillä se tulkittiin Hamasin juutalaisiin kohdistaman tuhon allekirjoittamiseksi (Mittendorff 2024).

Viides suodatin, kommunisminvastaisuus, ei luonnollisesti koske Saksan mediaa tänä päivänä, mutta se on propagandamallin teoriaperinteessä ollut vaihdettavissa muihin vastaaviin ideologisiin välttämättömyyksiin kylmän sodan jälkeen. Saksan suhtautumisessa Gazan tilanteeseen määrittävänä ideologisena välttämättömyytenä toimii vahva pyrkimys torjua antisemitismiä. Samoin kuin kommunismiin liittymätöntä kritiikkiä Yhdysvaltojen ulkopolitiikkaa kohtaan on saatettu ampua alas kommunistien tukemisena, voidaan Israelin toimintaa kyseenalaistavia syyttää antisemitismistä, vaikka kritiikki kohdistuisi vain Israelin valtioon ja sen toimiin.

Olen valinnut antisemitismin vastustamisen määrääväksi ideologiseksi välttämättömyydeksi, koska se on vahvasti institutionalisoitunut Saksassa holokaustin jälkeen (Just 2021). Tähän on kuulunut vihapuheen ja kiihottamisen kielto sekä lievennyksiä entisistä Neuvostoliiton maista tulevien juutalaisten maahanmuuton vaatimuksiin (emt., 3–5). Lisäksi vuonna 2003 juutalaisuudelle uskontona on säädetty Saksan kristillisten kirkkokuntien tapainen oikeudellinen asema, jolloin se on oikeutettu suurempaan valtion rahalliseen tukeen (emt., 6). Saksan valtio on määrätietoisesti pyrkinyt edistämään juutalaisten asemaa diplomatian keinoin ja osallistunut antisemitismiä vastustavan organisaatioiden verkoston perustamiseen (emt., 7–13).

Saksan pyrkimykseen torjua antisemitismiä kuuluu elimellisesti Saksan ja Israelin kahdenvälinen suhde. Esimerkiksi Angela Merkel popularisoi käsitteen *Staatsräson* (suom. *kansallinen päämäärä*) kuvaamaan Saksan suhdetta Israeliin (Glucroft 2024). Hamasin hyökättyä Israeliin ja nykyisen sodan alettua liittokansleri Olaf Scholz korosti Saksan valtiopäiville 12. lokakuuta 2023, että Saksa voi ainoastaan seistä Israelin rinnalla (emt.).

2.3.3 Empiirinen tuki saksalaisen median tutkimuksessa

Propagandamalli on saanut empiiristä tukea saksalaisten sanomalehtien tutkimuksessa (Bendt 2014). Bendtin tutkimuksessa on tarkasteltu terroristien ideologian vaikutusta terrorismin käsittelyyn mediassa kehysanalyysin avulla. Erot puoluepoliittisessa sitoutumisessa heijastuvat samojen tapahtumien erilaisena kehystämisenä sanomalehdissä, mutta toisaalta kehysten sävy on samantapainen, ja marginalisoidut ryhmät tai näkökannat eivät tule esiin (emt., 84).

2.3.4 Yhteenvetoa propagandamallin sopivuudesta saksalaiseen mediaympäristöön

Propagandamallin viidestä suodattimesta kaksi ensimmäistä ovat voimakkaimmin kyseenalaistettavissa Saksan mediakentällä. Kuitenkin mediajärjestelmien kehityskulku kohti liberaalia eli pohjoisatlanttilaista mallia vähentää eroavaisuuksia. Vihapuhelainsäädäntö voi korostaa propagandamallin neljännen suodattimen merkitystä Palestiinaa koskevan uutisoinnin kannalta. Lisäksi propagandamallia on jo sovellettu saksalaisen median empiirisessä tutkimuksessa. Kokonaisuudessaan propagandamalli siis soveltuu myös saksalaisen mediakentän tutkimiseen, sillä varauksella, että poliittisen

parallelismin vaikutukset tapahtumien kehystyksiin on huomioitava empiirisessä tutkimuksessa.

2.4 Kirjallisuuskatsauksen yhteenveto

Olen osoittanut, että ulkopolitiikan ja median suhteen tutkimuksen eliittivetoisilla ja kriittisillä lähestymistavoilla on laajaa empiiristä tukea. Propagandamallin viisi suodatinta ovat sovitettavissa nykyajan mediakenttään. Vaikka ne eivät päde joka tilanteessa, ne kuvaavat hyvin logiikkaa, joka rajoittaa uutisoinnin vapautta. Aiempi empiirinen tutkimus on onnistunut hyödyntämään propagandamallia myös valtioiden rajat ylittävien sotaprotestien raportoinnin vinoumien tarkastelussa. Palestiina-protestit ovat samantapainen protestiliike. Propagandamalli on hyödynnettävissä myös Yhdysvaltojen ulkopuolella, ja se sopii Saksan mediakentän tarkasteluun. Huomioin demokraattis-korporatistisille mediajärjestelmille ominaisen poliittisen parallelismin tämän tutkimuksen empiirisessä osiossa.

Näiden seikkojen pitäessä paikkansa voin siten tehdä oletuksen, että Palestiina-protestien raportointi Saksassa on alisteista valtion ulkopoliittisille intresseille propagandamallin kuvaamalla tavalla. Seuraavaksi pyrin vahvistamaan propagandamallin empiiristä tukea saksalaisen median analysoinnissa.

3 Aineisto ja menetelmät

3.1 Tavoitteet ja tutkimusetiikka

Noam Chomsky on esittänyt kaksi tapaa tutkia propagandamallin pätevyyttä empiirisesti (Klaehn 2002, 168). Ensimmäinen näistä on kahden samantapaisen historiallisen tapahtuman tutkiminen. Tällöin tarkastellaan tapahtumien erilaista kohtelua mediassa. Toinen tapa on tarkastella sallittujen mielipiteiden monipuolisuutta keskeisissä aiheissa. Lähestyn tutkimusaihettani jälkimmäisellä tavalla.

Kirjallisuuskatsauksessani olen pyrkinyt osoittamaan, että Saksan median Palestiina-protestien uutisoinnin näkökulmat voivat olla propagandamallin mukaisesti alisteisia hallitsevien eliittien konsensukselle. Tutkielmani empiirisessä osassa selvitän tämän keskeisen aiheen näkymistä Berliinin Humboldt-yliopistolla tapahtunutta valtausta käsitelleessä uutisoinnissa protestoijien kehystysten sekä uutisten lähteiden käytön kautta. Esimerkiksi Harjuniemi ym. (2015) ovat soveltaneet propagandamallia suomalaisiin sanomalehtiin empiirisesti näiden lähestymistapojen avulla.

Vaikka olin valtauksen silminnäkijä, en ole missään vaiheessa osallistunut protestiin tai sen järjestäneen opiskelijakollektiivin toimintaan. Asiantuntemukseni protestin kulusta ja sen seurauksista on perustunut uutisiin sekä yliopiston tiedotukseen. En ollut tietoinen protestista tai sitä järjestäneestä aktivistiryhmästä ennen protestin alkamista.

3.2 Sanomalehdet aineistona

Pyrkimyksenäni on käyttää lähteenä laajalevikkisimpiä valtakunnallisia sanomalehtiä. Hallinin ja Mancinin (2004, 23) 18 maan vertailussa sanomalehtien korkea levikki on ominaista Saksalle ja muille maille, joissa on demokraattis-korporatistinen mediajärjestelmä. Sanomalehdet ovat kaupallista mediaa, joka on propagandamallin tutkimuksen kohteena.

Käytän tutkimuksessani sanomalehtien *Bild*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung* ja *Süddeutsche Zeitung* verkkolehtiä. Olen valinnut verkkoaineiston käytännöllisistä syistä, sillä rajallinen pääsy vanhoihin painettuihin lehtiin vähentäisi aineiston kattavuutta. Verkkolehtien sisältö poikennee yksityiskohdissaan fyysisistä lehdistä, mutta oletan toimituksellisen linjan olevan sama. Eri uutislähteitä tutkimalla voidaan selvittää,

näkyvätkö propagandamallin implikaatiot suuressa osassa valtakunnallisesta uutissyötteestä yliopiston valtauksen uutisoinnissa.

Palestiina-protestoijat valtasivat Humboldt-yliopiston yhteiskuntatieteiden laitoksen rakennuksen keskiviikkona 22.5.2024. Tarkastelen näiden lehtien verkkolehtiin julkaistuja kirjoituksia tapahtumahetkestä keskiviikkoon 30.5.2024 asti. Bildin osalta olen käynyt otsikoiden listauksen läpi käsin. Olen avannut ja lukenut jutut, joiden otsikoissa on mainittu ”humboldt”, ”palästin*” (palestiina*), ”hamas”, ”israel”, ”antisemitis*”, ”judenhass” (juutalaisviha), ”professor” (professori), tai ”uni*” (yliopisto). Frankfurter Allgemeine Zeitungin ja Süddeutsche Zeitungin kohdalla olen käyttänyt hakusanaa ”humboldt” lehtien arkistohakukoneissa, joissa on kokotekstihaku. Tämän jälkeen olen suodattanut aineistosta pois jutut, joissa kyseistä yliopiston valtausta ei mainita eksplisiittisesti. Uutisvideot olen jättänyt pois, sillä osa niistä ei latautunut.

Aineistossa on yhteensä 51 artikkelia: 16 Bild-lehdestä, kaksi Frankfurter Allgemeine Zeitung -lehdestä ja loput 33 Süddeutsche Zeitung -lehdestä. Kaikki artikkelit ovat uutisia lukuun ottamatta kahta Bildistä löytynyttä kommenttia ja neljää haastattelua.

Süddeutsche Zeitungin jutut ovat kaikki Dpa-uutistoimiston toimittamia. Vaikka ne eivät välttämättä edusta lehden journalistista linjaa, ovat ne silti osa lehden lukijoiden uutiskulutusta. Lehtien toimituksellisten linjojen eroja tarkastellessa on huomioitava, että uutisten todellinen lähde ei ole Süddeutsche Zeitungin toimitus, mutta tämän empiirisen analyysin tarkoituksena ei ole vertailla lehtien toimituksellisia linjoja, vaan mitata propagandamallin implikaatioiden toteutumista mahdollisimman suuressa osassa valtakunnallisesta uutissyötteestä. Huomioin Saksan medialle ominaisen poliittisen parallelismin, sillä aineistonani toimivat sanomalehdet edustavat eri poliittisia kantoja.

3.3 Menetelmät

3.3.1 Kehysanalyysi

Toimijoiden vaikutusta julkiseen keskusteluun tarkastellaan usein kehystämisen kautta (McCombs ja Ghanem 2001). Kehystäminen voidaan nähdä asioiden asettamisena kontekstiin (emt.). Journalismin yhteydessä kehystämisellä tarkoitetaan sitä, miten journalistit muokkaavat ja jäsentävät tapahtumia vakiintuneilla tavoilla (Seppänen ja Väliverronen 2019, 97). Kehystämiseen kuuluvat kielelliset, visuaaliset ja äänelliset keinot, joiden avulla maailmasta rakennetaan tietynlainen kuva (emt.). Kehystämisestä on tullut

dominoiva paradigma myös sotauutisoinnin analyysissa (Robinson 2017, 22). On mielekästä siis soveltaa kehysanalyysia myös sotaprotesteja koskevaan uutisointiin.

Kehysanalyysissa selvitän, millaisiin eri kehyksiin Palestiina-protestoijat ja heidän tarkoitusperänsä on kehystetty uutisoinnissa. Tarkoituksenani on tutkia, näkyykö propagandamalli käytännössä näkökulmien kirjon kapeudessa tai laajuudessa. Lisäksi pyrin arvioimaan, noudattaako aineisto hypoteesiani propagandamallin viidennen suodattimen ideologiasta eli vahvasta pyrkimyksestä vastustaa antisemitismiä. Hypoteesini on, että propagandamallin suodattimet läpäisseiden uutisten käyttämien kehystysten ei pitäisi esittää sympatiaa Saksan Israeliin kohdistuvan ulkopolitiikan kritisointia kohtaan. Tässä mielessä suhtautuminen protestoijien tarkoitusperiin tulee olemaan lähtökohtaisesti kielteistä.

3.3.2 Sisällönanalyysi

Määrällisessä sisällönanalyysissa tartun propagandamallin kolmanteen suodattimeen eli uutisten lähteiden käytön monipuolisuuteen. Herman ja Chomsky (2002) väittävät propagandamallissaan, että vakiintuneita instituutioita kuten valtiota ja elinkeinoelämää edustavat lähteet korostuvat, kun taas kyseenalaistavat lähteet jäävät pimentoon. Sisällönanalyysissa jätän aineistostani pois jutut, joissa laitosrakennuksen valtaus ei ole uutisen pääaiheena. Kun sama lähde toistuu artikkelissa useamman kerran, lasken mukaan vain lähteenä olevan henkilön tai organisaation ensimmäisen esiintymiskerran.

3.3.3 Tiedonkeruu

Olen koodannut kustakin jutusta lehden, jossa juttu on ilmestynyt, sekä jutun otsikon, aiheen ja lajityypin (esimerkiksi uutinen, kolumni tai pääkirjoitus). Käydessäni läpi aineistoa olen kirjannut jokaisen artikkelin pääasiallisen kehystyksen, johon Palestiina-protestoijat on artikkelissa jäsennetty. Sisällönanalyysia varten olen koodannut jutussa käytetyt nimeltä mainitut lähteet, haastateltavat tai viitattujen sosiaalisen median julkaisujen tekijät esiintymisjärjestyksessä. Lähteiksi on luettu niin artikkelin narratiivia tukevat lähteet kuin lähteet, joihin artikkeleissa suhtaudutaan kielteisesti.

4 Empiirinen analyysi

4.1 Kehysanalyysi protestiuutisoinnin näkökulmista

Olen luokitellut kunkin artikkelin suhtautumisen Palestiina-protestoijiin neljään eri kehykseen. Pääosa käytetyistä lähteistä oli uutisia. Niissä kehystykset ja näkökulmat tulevat esiin erityisesti haastatteluiden ja muiden lainattujen lähteiden kautta. Taulukossa 1 luettelen kunkin kehyksen esiintymismäärät lehdittäin. Seuraavaksi kuvailen tarkemmin, miten kutakin kehystä on rakennettu aineistossa. Journalistisen aineiston suorat lainaukset ovat minun kääntämiäni.

Kehys	Bild	FAZ	SZ	Yhteensä
Ekstremismi	3	1	22	26
Häiriö	1	1	10	12
Israel-viha	10			10
Tietämättömyys	1		1	2

Taulukko 1: Palestiina-protestoijien kehystykset journalistisessa aineistossa

4.1.1 Ekstremismin kehys

Useimmin esiintynyt kehys oli ekstremismin kehys. Tässä kehyksessä protestoijat nähdään ääriliikkeenä. Protestoijien motiivit ovat vihamielisiä, ja he ovat demokratiaa vastaan. Protestoijien toimintaan kytketään olennaisesti antisemitismi. Useiden valtauksesta kertovien artikkeleiden aihetunnisteeksi artikkelin alkuun on merkitty *Extremismus* (ekstremismi). Murray ym. (2011, 61–62) toteavat, että huomion pitäminen ”ekstremismissä” tai ”radikalismissa” lukeutuu protesteja marginalisoivassa uutisoinnissa käytettyihin delegitimoinnin vihjeisiin.

Kehyksessä korostetaan aktivistien toiminnan laitonta luonnetta. Yhdessä artikkelissa valtaajien kerrotaan piileskelevän ja naamioituneen keffiyeh-huiveihin:

> Im Hof hinter einem Zaun standen und saßen einige Dutzend Besetzer, zum Teil mit Palästinensertüchern vermummt. Sie skandierten in Sprechchören „Viva Palästina“ und „Yallah Intifada“. Intifada bezieht sich auf Serien von Angriffen und Terroranschlägen von Palästinensern in Israel und wird auch als Aufruf zur Gewalt interpretiert.

> [Pihalla aidan takana seisoskeli ja istuskeli muutama tusina valtaajaa, joista osa oli naamioitunut palestiinalaishuiveihin. He huutelivat kuorossa ”Viva Palestiina” ja ”Yallah Intifada”. Intifada tarkoittaa sarjaa palestiinalaisten hyökkäyksiä ja terrori-iskuja Israelissa ja tulkitaan myös kehotukseksi väkivaltaan.]
>
> (Sueddeutsche.de 23.5.2024)

Eräässä artikkelissa protestoijat rinnastetaan Saksan Syltissä tapahtuneeseen kohuun. Tällöin nuoret juhlivat ja lauloivat lauluja ulkomaalaisvihamielisillä sanoilla ja tekivät antisemitistisiä käsimerkkejä, mikä tallentui videolle ja levisi internetissä. Palestiina-protestoijat nähdään osana samaa poliittista ongelmaa (Thurau 2024):

> FDP-Chef Christian Lindner ist besorgt über die Lage in Deutschland: Der Bundesfinanzminister zeigt sich „bedrückt“ über die „Verrohung“ im Land und über die „360-Grad-Bedrohung“ der Liberalität in Deutschland.
>
> [FDP:n johtaja Christian Lindner on huolissaan tilanteesta Saksassa: liittovaltion valtiovarainministeri näyttäytyy apeana maan ”raaistumisesta” ja avarakatseisuuden ”360 asteen käännöksestä” Saksassa.]
>
> (Bild.de 28.5.2024)

Protestoijien todetaan kieltäytyneen ”rationaalisista” argumenteista asioihin vaikuttamisessa ja kääntyneen väkivallan puoleen:

> „Die Grenze ist dort erreicht, wo Gewalt ausgeübt oder zu ihr aufgestachelt wird, wo Persönlichkeitsrechte verletzt oder Kennzeichen terroristischer Organisationen verwendet werden“, sagte der Minister. Er empfinde manche Begleiterscheinungen der Proteste an den Universitäten besonders schmerzhaft, fügte Buschmann hinzu. „Denn dort sollen junge Menschen Konflikte austragen – und zwar mit rational überprüfbaren Argumenten. Nicht, indem andere niedergebrüllt oder mit der Faust bedroht werden.“
>
> [”Raja on silloin ylitetty, kun väkivaltaa käytetään tai siihen yllytetään, kun henkilökohtaisia oikeuksia loukataan tai terroristisen organisaatioiden merkkejä käytetään”, ministeri sanoi. Hän lisäsi, että hän kokee joidenkin yliopistojen protestien sivuvaikutukset erityisen tuskallisiksi. ”Yliopistoissa nuorten tulisi käsitellä konflikteja – mutta järkiperäisesti perusteltavilla argumenteilla. Ei huutamalla toisia nurin tai uhkaamalla nyrkillä.”]
>
> (Faz.net 24.5.2024)

4.1.2 Häiriökehys

Protestoijiin on suhtauduttu neutraaleimmin häiriökehyksessä. Protestin kontekstiin, syvempään merkitykseen tai tärkeyteen ei kiinnitetä huomiota, vaan protestoijista puhutaan irrallisesti vain aktivisteina tai mielenosoittajina. Protestissa tehty ilkivalta on

nostettu keskiöön. Protestoijat nähdään riesana, ja he häiritsevät opetusta tai aiheuttavat vahinkoa. Protestoijat nähdään turvallisuusuhkana, mikä käy ilmi otsikoista kuten ”*Warum griff die Polizei so spät ein?* [Miksi poliisi tuli väliin niin myöhään?]” (Bild.de 25.5.2024). Tämä kaikki vastaa oletukseen *protestiparadigmasta*, jossa mielenosoituksen ulkoisia piirteitä kuten väkivaltaisuutta korostetaan sen merkityksen sijaan (Murray ym. 2011, 58).

4.1.3 Israel-vihan kehys

Israel-vihan kehyksessä korostuu voimakkaimmin Palestiina-protestoijien oletettu motiivi – Israelin vihaaminen. Protestoijien logiikka nähdään kaksinaismoralistisena:

> In einer Mitteilung werfen die Besetzer der Gruppe namens „Student Coalition Berlin“ Israel „Völkermord“ und „laufende Massenmorde“ vor. Es gehe um die „bedingungslose Solidarität mit dem palästinensischen Volk“. Die Terroristen der Hamas, die morden und sich im Gaza-Streifen verschanzen? Kein Thema …
>
> Eräässä julkaisussa Student Coalition Berlin -ryhmän valtaajat syyttävät Israelia ”kansanmurhasta” ja ”käynnissä olevasta joukkomurhasta”. Kyseessä on ”ehdoton solidaarisuus Palestiinan kansan kanssa.” Hamasin terroristit, jotka murhaavat ja hallitsevat Gazan kaistaa? Ei mainintaa…
>
> (Bild.de 23.5.2024)

Israel-vihan kehys esiintyy yksinomaan Bildin uutisoinnissa. Tunteisiin vetoava, raflaavampi kirjoittaminen kuuluu Bildin tyyliin tabloidina. Israel-viha kytketään myös antisemitismiin, mutta ekstremismin kehyksestä poiketen toiminnan radikaali ja laiton luonne ei ole keskiössä.

4.1.4 Väärinymmärryksen kehys

Kahdessa artikkelissa Saksan entinen ulkoministeri Joschka Fischer kommentoi valtausta ja toteaa protestoijien toiminnan perustuvan huonoon harkintakykyyn.:

> Er verstehe zwar die humanitären Anliegen dahinter, sagte Fischer. „Aber das kann nicht dazu führen, dass man den Verstand ausschaltet. Und plötzlich auf der Seite der Hamas steht.“
>
> [Fischer sanoo, että hän ymmärtää taustalla olevat humanitaariset huolet. ”Mutta se ei voi johtaa siihen, että järki suljetaan pois. Ja yhtäkkiä seistään Hamasin puolella.”]
>
> (Bild 25.5.2024)

4.1.5 Aineistosta puuttuvat kehykset

On tärkeää huomioida, mitä kehyksiä aineistossa ei esiinny. Aktivismi on aineiston kehystyksistä kaikkein eniten protestoijien puolella, sillä se on ainoa kehys, jossa protestien syvempää tarkoitusta ei ole huomioitu ollenkaan. Muissa kehyksissä protestien tarkoitukseen otetaan kantaa, ja ne nähdään juuri niiden tarkoituksen takia haitallisina.

4.2 Sisällönanalyysi lähteiden käytöstä

Kuviossa 1 esitetään lähteiden esiintyvyys aineistossa. Lähteet on ryhmitelty sen perusteella, mitä organisaatioita lähteet edustavat. Esimerkiksi Humboldt-yliopiston alle on luettu niin rehtori kuin medialle asiaa kommentoineet yliopiston hallinnon edustajat. Journalistisessa käytetyimpinä lähteinä nousevat kaikkien lehtien kohdalla esiin Humboldt-yliopisto, nykyiset tai entiset puolueiden poliitikot ja poliisi. Tämä heijastelee propagandamallin olettamaa hallitsevien eliittien yliedustetuksi tulemista lähteiden käytössä. Kolme näkyvintä lähdettä edustavat propagandamallin kolmanteen suodattimeen kuuluvaa median ja hallitsevien eliittien symbioottista suhdetta. Poliisi ja yliopisto ovat suuria organisaatioita, joilla on runsaasti resursseja kommunikoida uutismedioiden kanssa. Poliitikkojen työnkuvaan kuuluu hyvien mediasuhteiden ylläpitäminen.

Kuvio 1: Lähteiden esiintyvyys

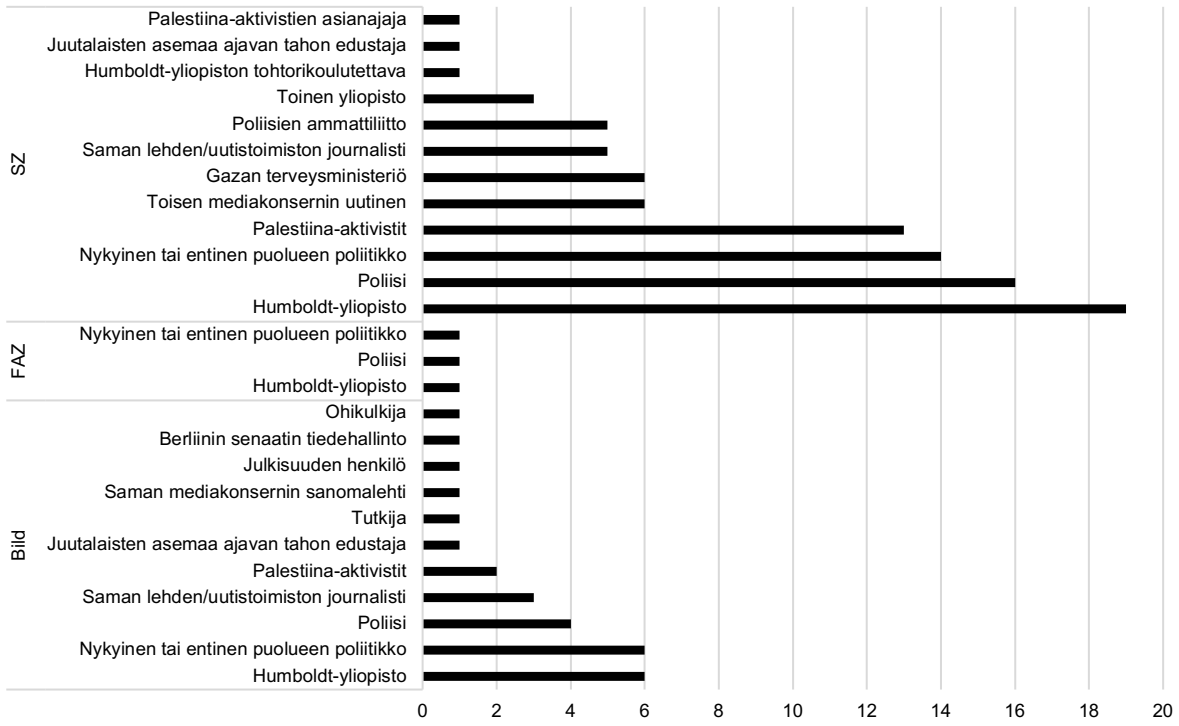

On huomionarvoista, että Süddeutsche Zeitungin artikkeleissa Palestiina-aktivistit nousevat esiin neljänneksi viitatuimpana lähteenä. Käytettyjen lähteiden kvantifioinnissa ei ole kuitenkaan otettu huomioon sitä, että kaikkia lähteitä ei kohdella samalla tavalla. Etenkin Bild-lehdessä palestiinalaisaktivisteja on lainattu erityisesti aktivistiryhmän tiedotukseen viittaamalla. Tiedotteita on käytetty tällöin lähinnä ivailun tarkoituksessa. Myös Gazan terveysministeriöön viitatessa on joka kerta korostettu, että lähde ei ole luotettava. Aktivisteja ja heidän asianajajiaan lukuun ottamatta uutisten päänarratiivia kohtaan kriittisiä lähteitä ei aineistossa esiinny ollenkaan.

Artikkelien sisältämien lähteiden määrä vaihtelee aineistossa nollan ja kymmenen välillä. Tämän takia lähteiden käyttöä on syytä tarkastella myös niin, että vain jokaisen artikkelin ensimmäinen lähde huomioidaan. Ensimmäisellä lähteellä on erityinen merkitys myös sen takia, että uutisen lukija havaitsee sen ensimmäisenä. Tällöin Humboldt-yliopiston ja poliisin rooli korostuu aineistossa (kuvio 2). Palestiina-aktivistit eivät esiinny missään artikkelissa ensimmäisenä lähteenä.

Kuvio 2: Lähteiden esiintyvyys ensimmäiseksi viitattuina lähteinä

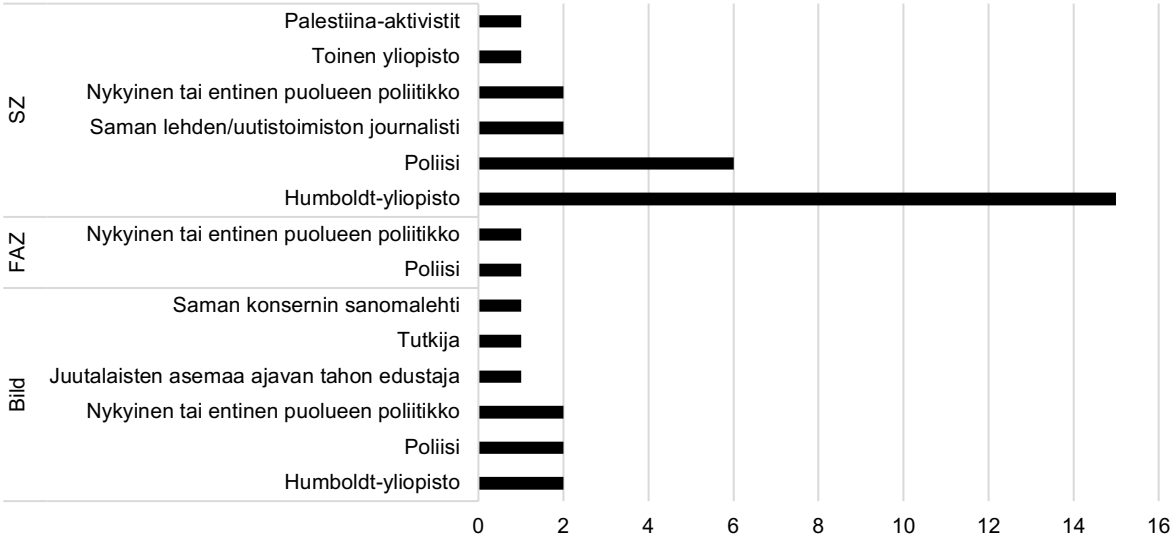

Tulosten perusteella voidaan todeta, että hallitsevia eliittejä edustavat lähteet korostuvat aineistossa. Humboldt-yliopisto, poliisi ja poliitikot edustavat valtiota ja julkishallintoa. Nämä valtioon liittyvät lähteet esiintyvät erityisesti ensimmäisinä lähteinä. Kuitenkaan artikkelit julkaisseet mediat eivät ole sulkeneet pois Palestiina-aktivistien ääntä kokonaan.

5 Johtopäätökset

5.1 Tutkielman yhteenveto

Olen tutkimuksellani pyrkinyt luomaan tilannekuvaa siitä, millaiset vinoumat vaikuttavat Palestiina-protesteja koskevaan uutisointiin. Kirjallisuuskatsauksessani olen todennut, että propagandamallilla on edellytykset soveltua valtioiden rajat ylittävien protestien tarkasteluun, myös Saksan mediakentällä. Tämä on vastaus ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni. Propagandamalli on hyödyllinen linssi median rakenteellisten vinoumien tarkasteluun. Median kaupallinen luonne ja omistuksen keskittyminen on voimistunut Euroopan mediajärjestelmissä. Internetin myötä media on keskittynyt erityisesti sosiaalisen median osalta, jonka palveluiden tarjoajat ja algoritmit keskittävät sisällön jakelua yhä harvempien käsiin (Fuchs 2018, 73–74). Sosiaalinen media on tärkeä perinteisen journalismin välittäjä. Globalisaatio ja teknologinen kehitys ovat mahdollistaneet myös perinteisen median keskittymisen entisestään, sillä kansainväliset uutisten jakelun järjestelmät ovat vähentäneet mediatoimijoiden määrää (Broudy ja Tanji 2018, 99). Teknologinen kehitys on myös synnyttänyt sosiaalisen median, jonka merkitys on kasvussa. Propagandamalli ei sovellu sosiaalisen median tarkasteluun, ja siksi kasvava osa viestinnästä yhteiskunnassa jää mallilta pimentoon.

Tutkimukseni empiirinen osa valaisee propagandamallin kuvaaman mediaympäristön toteutumista niin, että se näyttää uutisissa käytettyjen lähteiden eliittivetoisuuden. Uutisoinnin kehystykset ovat suhteellisen yhdenmukaisia: kaikissa protestoijiin suhtaudutaan kielteisesti, ja vaihtelua tapahtuu lähinnä siinä, nähdäänkö heidät riesana pelkän protestoinnin vuoksi vai Israel-vihaajina tai vakavana osana maan antisemitismiongelmaa. Valtauksen uutisoinnin lähteissä yliopiston valtaajia ei ole vaiennettu kokonaan, mutta toisaalta heidän asianajajaansa lukuun ottamatta valtaajiin myönteisesti suhtautuvia lähteitä aineistossa ei ole. Vastaus toiseen tutkimuskysymykseeni on, että propagandamallin implikaatiot näkyvät Saksan suosittujen joukkoviestinten käyttämissä kehystyksissä, mutta vaikutukset eivät ole täysin ehdottomia.

5.2 Rajoitteet

Sisällönanalyysi ei anna täydellistä kuvaa uutisten lähteiden käytöstä. Koska olen päättänyt tarkastella vain eksplisiittisesti mainittuja lähteitä, uutisten taustat, mahdolliset viranomaisten tiedotustilaisuudet ja muut median ja hallitsevien eliittien ”symbioottiseen

suhteeseen” liittyvät konkreettiset seikat ovat metodologialtani pimennossa. Toisaalta eksplisiittisesti mainitut lähteet muodostavat suuren osan uutisten tekstistä. Lisäksi on mahdollista, että lukijan luottamusta uutiseen lisää luotettavien ja ”virallisten” lähteiden mainitseminen nimeltä.

Tiettyjen lähteiden suuremman painoarvon sekä toisten lähteiden marginalisoinnin selvittäminen niin, että lähteiden käyttö kvantifioidaan, on menetelmänä hiukan epätarkka. Lähteitä voidaan käyttää artikkeleissa eri tavoin. Esimerkiksi Palestiina-protestoijat ovat aineistossa edustettuna, mutta heihin suhtaudutaan artikkeleissa vieroksuvasti. Vastaavia tutkimusmenetelmiä soveltavassa jatkotutkimuksessa olisi syytä systemaattisesti huomioida artikkelien suhde lähteisiin.

5.3 Jatkotutkimus

Tämä tutkimus antaa eväitä propagandamallin toimivuuden tarkempaan empiiriseen mittaamiseen saksalaisella mediakentällä. Propagandamalli sopii saksalaisen mediakentän tarkasteluun siitä huolimatta, että se on alun perin perustunut toisenlaiseen mediaympäristöön. Mallin kaikkia suodattimia tulisi tarkastella Saksan median kohdalla yksityiskohtaisemmin ja empiirisesti, sillä on mahdollista, että vinoutuneen uutisoinnin taustalla on muita tekijöitä kuin propagandamallin viisi suodatinta. Tutkimus olisi mahdollista toistaa myös muiden maiden medioissa. Koska Palestiina-protestit ovat ylikansallinen protestiliike, siihen kuuluvissa protestitapahtumissa on mahdollisesti samankaltaisuuksia, mutta uutisoinnin narratiivit voivat poiketa voimakkaasti toisistaan. Propagandamallin suhdetta Hallinin ja Mancinin (2004) mediajärjestelmien luokitteluun olisi myös syytä tutkia tarkemmin.

Tutkimusprojektin tekemisen aikana myös Gazan sota on edennyt. Kansainvälinen rikostuomioistuin (ICC) on antanut pidätysmääräyksen presidentti Benjamin Netanyahusta ja entisestä puolustusministeristä Yoav Gallantista (Kansanen ym. 2024). Saksa kuuluu ICC:n suurimpien rahoittajien joukkoon (Kansainvälisen rikostuomioistuimen sopimusvaltioiden kokous 2023). Tämän jälkeen Saksan hallitus totesi olevansa ICC:n suurimpia tukijoita oman historiansa vuoksi, mutta hallituksen edustajilla oli silti vaikeuksia ilmaista, pidättäisikö se Netanyahun ja Gallantin (Turtiainen 2024). Pidätysmääräys saattaa aiheuttaa hallitsevien eliittien välille erimielisyyksiä, jolloin Saksan median perinteisesti Israelia myötäilevä linja saattaa rakoilla ja avata tien näkökulmien pluralismille.

Lähteet

Bendt, Jörg D. 2014. "Ideological immunity in the German media coverage of domestic terrorism." *Journal Exit-Deutschland. Zeitschrift für Deradikalisierung und demokratische Kultur* (1): 65-96.

Broudy, Daniel ja Miyume Tanji. 2018. "System Security: A Missing Filter for the Propaganda Model?" Teoksessa *The Propaganda Model Today: Filtering Perception and Awareness*, toimittaneet Daniel Broudy, Joan Pedro-Carañana ja Jeffery Klaehn, 93-106. Lontoo: University of Westminster Press.

Cottle, Simon. 2011. "Transnational Protests and the Media – New Departures, Challenging Debates." Teoksessa *Transnational Protests and the Media*, toimittaneet Simon Cottle ja Libby Lester, 17–38. New York: Peter Lang.

Dpa. 23.5.2024. "Propalästinensische Aktivisten wollen HU länger besetzen." *Süddeutsche Zeitung*. Viitattu 17.12.2024. https://www.sueddeutsche.de/politik/demonstrationen-propalaestinensische-aktivisten-wollen-hu-laenger-besetzen-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-240523-99-134766.

Fuchs, Christian. 2018. "Propaganda 2.0: Herman and Chomsky's Propaganda Model in the Age of the Internet, Big Data and Social Media." Teoksessa *The Propaganda Model Today: Filtering Perception and Awareness*, toimittaneet Joan Pedro-Carañana, Daniel Broudy ja Jeffery Klaehn, 71-92. Lontoo: University of Westminster Press.

Glucroft, William Noah. 5.10.2024. "Germany stands by Israel as its 'reason of state'." *Deutsche Welle*. Viitattu 27.11.2024. https://www.dw.com/en/germany-stands-by-israel-as-its-reason-of-state-with-caveats/a-68918777.

Hallin, Daniel C. ja Paolo Mancini. 2004. *Comparing media systems: three models of media and politics*. *Communication, society, and politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

---. 2017. "Ten Years After Comparing Media Systems: What Have We Learned?" *Political Communication* 34 (2): 155-171. https://doi.org/10.1080/10584609.2016.1233158.

Harjuniemi, Timo, Juha Herkman ja Markus Ojala. 2015. "Eurokriisin politisoituminen suomalaisissa sanomalehdissä." *Media & viestintä* 38 (1). https://doi.org/10.23983/mv.62100.

Herman, Edward S. ja Noam Chomsky. 2002. *Manufacturing consent: the political economy of the mass media*. New York: Pantheon Books.

Israelin Berliinin-suurlähetystö. 16.5.2024. "Bilateral Relations – Milestones in German-Israeli relations." Viitattu 18.12.2024. https://new.embassies.gov.il/berlin/en/the-embassy/bilateral-relations.

Iyengar, Shanto ja Adam Simon. 1993. "News Coverage of the Gulf Crisis and Public Opinion: A Study of Agenda-Setting, Priming, and Framing." *Communication Research* 20 (3): 365–383. https://doi.org/10.1177/009365093020003002.

Just, Thomas. 2021. "Germany's Approach to Countering Antisemitism since Reunification." *German politics and society* 39 (3): 1-22. https://doi.org/10.3167/gps.2021.390301.

Kansainvälisen rikostuomioistuimen sopimusvaltioiden kokous. 15.9. 2023. *Kansainvälisen rikostuomioistuimen 31.12.2022 päättyneen vuoden tilinpäätös*. Kansainvälinen rikostuomioistuin. https://asp.icc-cpi.int/sites/default/files/asp_docs/ICC-ASP-22-12-ENG.pdf.

Kansanen, Maija, STT-AFP ja John Helin. 21.11.2024. "Kansainvälinen rikostuomioistuin antoi pidätysmääräyksen Netanjahusta, pääministeri pitää antisemitisminä."

Helsingin Sanomat. Viitattu 29.11.2024. https://www.hs.fi/maailma/art-2000010849768.html.

Klaehn, Jeffery. 2002. "A Critical Review and Assessment of Herman and Chomsky's 'Propaganda Model'." *European Journal of Communication* 17 (2): 147-182. https://doi.org/10.1177/0267323102017002691.

Klaehn, Jeffery, Joan Pedro-Carañana, Matthew Alford ja Yigal Godler. 2018. "Interview with Edward S. Herman: Ideological Hegemony in Contemporary Societies." Teoksessa *The Propaganda Model Today: Filtering Perception and Awareness*, toimittaneet Jeffery Klaehn, Joan Pedro-Carañana ja Daniel Broudy, 21-24. Lontoo: University of Westminster Press.

McCombs, Maxwell ja Salma I. Ghanem. 2001. "The Convergence of Agenda Setting and Framing." Teoksessa *Framing Public Life: Perspectives on Media and Our Understanding of the Social World*, toimittanut Stephen D. Reese, 67–82. Oxford: Routledge.

McLeod, D. M. ja B. H. Detenber. 1999. "Framing effects of television news coverage of social protest." *Journal of communication* 49 (3): 3-23. https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1999.tb02802.x.

Mittendorff, Frederik. 6.8.2024. "Gericht verurteilt junge Frau wegen umstrittener Palästina-Parole." *Stern*. Viitattu 21.11.2024. https://www.stern.de/gesellschaft/frau-wegen-palaestina-parole--from-the-river-to-the-sea--verurteilt-34955188.html.

Murray, Craig, Piers Robinson, Peter Goddard ja Katy Parry. 2011. "'Not in Our Name' – British Press, the Anti-war Movement and the Iraq Crisis 2002–2009." Teoksessa *Transnational Protests and the Media*, toimittanut Simon; Lester Cottle, Libby, 59–73. New York: Peter Lang.

Robinson, Piers. 2017. "The Media and Foreign Policy." Teoksessa *Oxford Research Encyclopedia of Politics*.

Seppänen, Janne ja Esa Väliverronen. 2019. *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.

Thurau, Jens. 25.5.2024. "Germany: Racist video from island of Sylt causes outrage." *Deutsche Welle*. Viitattu 29.11.2024. https://www.dw.com/en/germany-uproar-over-racist-video-from-island-of-sylt/a-69174857.

Turtiainen, Suvi. 25.11. "Israelin pääministerin pidätysmääräys paljasti, miten solmuun Saksa on mennyt historiallisen vastuunsa kanssa." *Helsingin Sanomat*. Viitattu 17.12.2024. https://www.hs.fi/mielipide/art-2000010856385.html.